

Marta Karpow

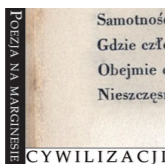
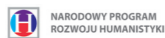
(Instytut Badań Literackich PAN)

Karol Jaworski

(Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza)

Piotr Kopszak

(Muzeum Narodowe w Warszawie)

Poezja II połowy XIX wieku w cywilizacji cyfrowej O bazie bibliograficzno-materiałowej „Poezja na marginesie cywilizacji”

Pomysł projektu *Poezja na marginesie cywilizacji. Degradacja i odrodzenie twórczości poetyckiej w latach 1864–1894 (podstawa bibliograficzno-materiałowa)* zrodził się w wyniku przeświadczenia o konieczności podjęcia szeroko zakrojonych badań nad polską twórczością poetycką II połowy XIX wieku. Przez długi czas zagadnienie to było traktowane w badaniach polonistycznych (szerzej: kulturowych) drugoplanowo, co sprzyjało zakorzenieniu się – również w świadomości przeciętnego odbiorcy – stereotypu ówczesnej poezji jako podrzędnej, nieoryginalnej, wręcz grafomańskiej, epigońskiej w stosunku do twórczości wielkich romantyków i niewytrzymującej porównania z dokonaniem wybitnych polskich powieściopisarzy pozytywistycznych. W takiej perspektywie młodopolska ekspansja poezji jawiła się jako reakcja na „niepoetyckość” poprzedniej epoki, a zarazem jako podjęcie dziedzictwa romantycznego.

Poezja na marginesie cywilizacji

Wyloguj goodman

dzieło

Oppman, Artur; Biedny minstrelu „Księżyc przez namiot liściowy”

wrątajczak: 1 rok temu, zaktualizowane przez karol 6 miesiące temu

incipit

Księżyc przez namiot liściowy

cytat

*Księżyc kładł odblask perłowy
Na wonnych roślin kobiercu
I piosnka nocy majowej
W drżącym budziła się sercu.
Wiatr wstrząsał wierzba splakaną
I słowik kwilił w róż krzaku,
Tys patrzył w przyszłość świetlaną,
Biedny śpiewaku!*

wrątajczak: 1 rok temu, zaktualizowane przez karol 6 miesiące temu

*Dziś w piersi zwątpień otchłanie. Dziewczę śpi w ciemnej mogile
I miłość dawna nie wstanie
W poprzedniej krasie i sile.
Złamany burzą życiową
Upadłeś w drodze, jak wielu,
Płaczesz w noc cichą, majową,
Biedny minstrelu!*

wrątajczak: 1 rok temu, zaktualizowane przez karol 6 miesiące temu

adnotacja

Nastrojowa opowieść o dwóch etapach życia poety: pełnej marzeń, miłości i piękna młodości, po której przechodzi czas straty i zwątpienia.

Edytuj

Przeglądaj

Pomoc

Więcej ...

autor

Artur Oppman (Or-Ot)

kwalfikacja

dzieło poetyckie

gatunek literacki

liryka refleksyjna

słowa kluczowe:

5

poeta

średniowiecze

rozzarowanie

smutek

noc

publikacje

Kurier Warszawski, 1885, nr 134b, s.2-3

Tryb administratora

W listopadzie 2010 roku w odbyło się w Poznaniu seminarium historyków literatury z Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu w Białymstoku, Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu Łódzkiego dotyczące roli kolejnych edycji *Zarysu literatury* Piotra Chmielowskiego w procesie marginalizacji poezji II połowy XIX wieku w ukształtowaniu opinii współczesnych i potomnych. Uczestnicy tego spotkania rozpoczęli wówczas dyskusję nad założeniami projektu badawczego (bibliograficzno-materiałowego), który pozwoliłby na stworzenie podstawy tak dla rozległych badań, jak i szczegółowych, pogłębionych interpretacji. Uformowany wówczas międzyuczelniany zespół badawczy pod kierownictwem prof. dr hab. Radosława Okulicz-Kozaryna kontynuuje prace nad realizacją projektu już pod auspicjami Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w ramach grantu Narodowego Programu Humanistyki przyznanego na lata 2012–2017). W pierwszym, pięcioletnim etapie prac, oszacowanych w sumie na lat piętnaście, bierze udział zespół 25 historyków literatury i dokumentalistów korzystających z pomocy programisty (a przy tym historyka sztuki). Rozległość pola eksploracji i pionierski charakter zadania domagały się znalezienia i zastosowania nowatorskiej techniki i innowacyjnej organizacji pracy filologicznej, które efektywnie połączyłyby dwa tryby pracy – dokumentalistyczno-bibliograficzny z historyczno-literacko-analitycznym. Najważniejszym zadaniem stało się w pierwszej kolejności stworzenie funkcjonalnej bazy gromadzącej publikowane w latach 1864–1894 na łamach czasopism utwory poetyckie i wypowiedzi krytycznoliterackie (w zakresie dotyczącym poezji). Nasz program badawczy – analogiczny do zakończonego w roku 2013 i do-

Poezja na marginesie cywilizacji

Wyloguj goodman

osoba

Artur Oppman (Or-Ot)

wratajczak 1 rok temu, zaktualizowane przez dsech 1 dzień temu

biografia

Urodzony i zmarły w Warszawie, syn powstańca styczniowego. Poeta, warszawianista, autor utworów dla dzieci. Studiował filologię polską na UJ (1890-1892). W 1893 r. ukazał się jego debiutancki zbiór wierszy *Ze Starego Miasta*. Był bardzo aktywnym uczestnikiem życia literackiego stolicy. W 1920 r. ochotniczo zaciągnął się do wojska, przeniesiony w stan spoczynku w 1925 r.

pseudonim

Or-Ot

Or-ot

data urodzin

14.08.1867

data śmierci

04.11.1931

zatrudnienia

poeta

autor książek dla dzieci i młodzieży

lista dzieł autora 36

„Pan konał” (dzieło)

Oppman, Artur; Wzięły mi lata „Wzięły mi lata - pajęczce” (dzieło)

Oppman, Artur; Biedny minstrelu „Księżyc przez namiot liściowy” (dzieło)

Oppman, Artur; Czar nocy maju „Niebo gwiazd rojem przetkane” (dzieło)

Oppman, Artur; Kwiat paproci „Noc letnia” (dzieło)

Oppman, Artur; Spoczniesz serce „Osrebrzone wierzbin sploty” (dzieło)

Oppman, Artur; Daj mi Boże! „Wiotkie skronie chylą drzewa” (dzieło)

Oppman, Artur; Jesienią „Przemienły młode lata” (dzieło)

Tryb administratora

Edytuj

Przeglądaj

Pomoc

Więcej ...

PRZYKŁADOWY REKORD

3 M. Karpow, K. Jaworski, P. Kopszak *Poezja II połowy XIX wieku w cywilizacji cyfrowej*

stępnego już online cennego projektu *Drugi rzut powieści polskiej 1840–1900. (Bibliografia i opis bibliograficzny)* – wykorzystuje inne narzędzia porządkowania oraz opisu danych, w naszej ocenie bardziej przejrzyste i użyteczne. Oprócz całościowego obrazu pozwala ona na wgląd w różne wewnętrzne współzależności składających się nań zjawisk.

Nasza baza, skrótowo od tytułu projektu zwana Bazą PNAMC, nie dokumentuje jedynie tekstów z czasopism – wówczas dublowałaby znakomitą, obecnie retrokonwertowaną Bibliografię Bara – lecz umożliwia wyszukiwanie informacji według różnych kryteriów, łączenie danych w kompleksy tematyczne, siatki relacyjne, umieszczanie fragmentów czy całych utworów, opatrywanie adnotacjami oraz – w dalszej perspektywie – wiązanie rekordów przy pomocy haseł tematycznych *etc.* Nadto, dzięki strukturze ułatwiającej grupowanie tekstów, osadzamy w niej cyfrowe antologie poezji i krytyki poetyckiej epoki, których zredagowanie stanowi dalekosiężny cel projektu. Innym celem bazy – oprócz typowo bibliograficznego – jest uporządkowanie i efektywna prezentacja materiału przydatnego w przyszłych szczegółowych badaniach socjoliterackich czy socjokulturowych (np. nad statusem poety w epoce, mechanizmami marginalizacji dyskursu poetyckiego, grupami i instytucjami poetyckimi, geografą poetycką *etc.*). Praca w obrębie Bazy PNAMC wymaga ciągłego rozwijania kompetencji tzw. humanisty cyfrowego, co dodatkowo powiększa wartość przedsięwzięcia.

Budowie bazy danych towarzyszą cyklicznie seminaria, służące prezentacji i omawianiu wyników naszych bibliograficzno-dokumentalistycznych prac, a także ich wstępnej historycznoliterackiej systematyzacji.

Poezja na marginesie cywilizacji

Wyloguj goodman

lista osób Edytuj

Poci z epoki

goodman 1 rok temu, zaktualizowane przez wratajczak 26 dni temu Przeglądaj

osoby 38 Pomoc

Jan Prusinowski
Jan Kanty Turski (J.K.T.)
August Bielowski
Helena Bojarska
Józef Brodowicz
Adam Chodyński
Elżbieta Drużbacka
Seweryna Duchńska (S.D., Seweryna D., S. z Ż.P., Seweryna z Ż. D.)
Wincenty Korotyński
Wanda Krynicka (Wanda z Nielisza)
Cyprian Leonowicz
Anna Barbara Libera (**, A. L., A... L., Anna L., Anna L. Krakowianka, H., W...., W....a)
Zuzanna Morawska
Teresa Prażmowska
Emilia Prenier
Amelia Pruszkowa (Amelia P. Amelija P. Amelja P. A. P.)
Artur Oppman (Or-Ot)
Hieronim Feldmanowski
Maria Dąbrowska
Sławomir Stecki

Tryb administratora

Słów kilka o tym, jak wyglądały działania zespołu u zarania pracy nad bazą bibliograficzną. Po pierwsze – jeszcze w fazie „przedprojektowej” – dokonaliśmy przeglądu i rekapitulacji stanu badań na temat poezji II połowy XIX wieku, prezentując przy okazji kilka wycinkowych interpretacji i formułując szereg hipotez, będących zaczepieniem dla dalszej refleksji badawczej. Ich punktem wyjścia stała się krytyczna lektura podręczników, syntez, kompendiów, opracowań szczegółowych, efektem tej pracy jest między innymi wydany w 2012 roku 19 numer „Poznańskich Studiów Polonistycznych”: *Poeci za bramą utopii*, jak też robocza bibliografia prac o poezji drugiej połowy XIX – tylko dla naszego użytku. Następnie, już na etapie projektowym, ale przed opracowaniem modelu bazy, dokonaliśmy scalenia istniejących bibliografii czasopism oraz stworzyliśmy listę ponad pół tysiąca periodyków trzech zaborów (na tym etapie eliminowane były od razu dzienniki urzędowe, pisma techniczne, medyczne, specjalistyczne); zebrane tytuły poddane zostały kwerendzie rozpoznawczej. Na podstawie kwerendy punktowej oraz opracowań bibliograficznych wstępnie oszacowaliśmy stopień nasycenia poszczególnych pism utworami poetyckimi i artykułami o poezji, po czym ograniczono pole eksploracji do kilkudziesięciu tytułów o różnej częstotliwości wydawniczej. Następnie wybrane tytuły podzieliśmy między uczestników w celu poddania ich kompleksowej kwerendzie, dokumentowania ich zawartości poetyckiej i rejestrowania jej w Bazie w postaci rekordów bibliograficzno-materiałowych. W ramach przygotowań do tych zadań zespół opracował kwestionariusz badawczy, służący do odnotowywania, grupowania i opisu materiału tekstowego, oraz opracowywał wystandaryzowany model rekordu.

Poezja na marginesie cywilizacji

Wyloguj karol

informacje o czasopiśmie

Inny tytuł: Tygodnik Ilustrowany
Adres wydawniczy: Warszawa: Józef Unger, 1859-1939.
Opis fizyczny: 38 cm
Częstotliwość: tygodnik
Redakcja: Ludwik Jenike
Numeracja: T. 1, nr 1 (19 wrzes.-1 paźdz. 1859)-T. 16, nr 431 (1867) ; Ser. 2, T. 1, nr 1 (4 stycz. 1868)-T. 16, nr 417 (13-25 grudz. 1875) ; Ser. 3, T. 1=33, nr 1=849 (1 stycz. 1876)-T. 14, nr 366=1213 (30 grudz. 1882) ; Ser. 4, T. 1, nr 1=1214 (4 stycz. 1883)-T. 14, nr 365=1577 (28 grudz. 1889) ; Ser. 5, R. 5, T. 1, nr 1=1578 (4 stycz.1890)-R. 80, nr 36=1416 (3 września 1939).
Uwagi: Od T. 7 (1886) wyd.: Gebethner i Wolff.
 Red.: od T. 8 (1886) Józef Wolff, od R. 59, nr 44 (1918) Zdzisław Dębicki, Artur Oppman, Adam Grzymała-Siedlecki, od R. 75, nr 16 (1934) Jan Gebethner.

W lipcu 1890 fuzja z "[Kłosami](#)".
 W 1886 fuzja z "[Tygodnikiem Powszechnym](#)".
 W maju 1906 częściowa, a od 1907 całkowita fuzja z "[Wedrowcem](#)".

Bibliografia

E. Ichnatowicz, "*Tygodnik Ilustrowany" a pozytywizm: (1859-1886)*", *"Kwartalnik Historii Prasy Polskiej"* 1988, R. 27, nr 1.

numery 520

1864, nr 223

1864, nr 224

1864, nr 225

1864, nr 228

1864, nr 233

1864, nr 241

1864, nr 245

1864, nr 249

1864, nr 250

1864, nr 252

1864, nr 253

1864, nr 256

1864, nr 257

1864, nr 258

1864, nr 261

1864, nr 262

1864, nr 265

1864, nr 268

1864, nr 269

1864, nr 271

1864, nr 272

1864, nr 275

1865, nr 279

1865, nr 280

1865, nr 281

1865, nr 282

1865, nr 285

1865, nr 286

1865, nr 288

1865, nr 289

1865, nr 290

Edytuj
Przeglądaj
Pomoc
Więcej ...

Do utworzenia bazy został zastosowany program Topincs, umożliwiający tworzenie map topik zgodnych ze standardem ISO 13250. Dzięki rozpoczęciu współpracy z Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym program jest udostępniany online dla wszystkich uczestników projektu, co umożliwia pracę z dowolnej lokalizacji. Program Topincs pozwala na definiowanie typów topik wraz z przypisanymi im nazwami, rolami, wystąpieniami i asocjacjami. Definicje typów topik są wykorzystywane do automatycznego generowania interfejsu użytkownika. Przyjęty w bazie model danych inspirował się modelem FRBR (podczas tworzenia modelu danych bazy istotną pomocą służyli Marcin Werla i Justyna Walkowska z PCSS). W bazie są w tej chwili zdefiniowane 33 typy topik, 31 typów asocjacji, 25 typów wystąpień, 12 typów nazw topik i 17 typów ról. Trzeba przy tym zaznaczyć, że nie są to dane nie podlegające zmianom, jako że jedną z najważniejszych zalet map topik jest możliwość modyfikowania stosowanego modelu danych w trakcie projektu, bez utraty danych zapisanych przy użyciu jego wcześniejszej wersji. Ta cecha szczególnie predestynuje mapy topik do zastosowania w wieloletnich projektach badawczych, w których, jak wiadomo, trudno na samym początku zdefiniować optymalny model opracowywania danych i docelowy model ich prezentacji. Baza PNAMC jako pierwsza w Polsce humanistyczna baza danych oparta na paradygmacie map topik stała się źródłem kolejnych realizacji. Doświadczenia zebrane podczas jej tworzenia zostały wykorzystane w bazie Bibliografii Przedmiotowej Adama Mickiewicza, zawierającej treść kolejnego tomu Nowego Korbuta i w aktualnie tworzącej się bazie pierwowzorów graficznych sztuki XVI i XVII wieku.

Poezja na marginesie cywilizacji

Wyloguj goodman

dzieło
Szczerbowicz-Wieczór, Ludwik; Studia z literatury polskiej przez L.S.W. „Kto nie był szlachcicem, dla tego zamknięte były i nieprzystępne wojskowość, ...”

dosinski 7 miesiące temu

incipit
 Kto nie był szlachcicem, dla tego zamknięte były i nieprzystępne wojskowość, ...

cytat
 Tak więc Klonowicz jest poetą narodowym, obrońcą upośledzonych klas ludności, przeciwnikiem i satyrykiem szlachty...

dosinski 7 miesiące temu

Pomimo szczerej pobożności, Drużbacka nie miała talentu do poezji religijnej, która jest u niej tylko nudną przeróbką wierszowaną i prawideł moralności, nieożywioną leniwym tokiem opowieści.

dosinski 7 miesiące temu

adnotacja
 Część II obszernego studium poświęcona biografii i twórczości Klonowicza. Omawiana specyfika różnorodnej twórczości Klonowicza (zwłaszcza poematów opisowych i "Roxolaniów"). Aluzje i nawiązania do tradycji w twórczości Klonowicza. Rozbiór poematu "Flis". Analiza "Roxolaniów" (poematu), "Victoria Deorum" (poematu łac.)

Analizowana biografia i twórczość Elżbiety Drużbackiej (od nru 39). Tło: znaczenie kobiecego pisania i roli kobiet w historii i kulturze. Analiza poematu "Opisanie czterech części roku" i wielu innych poematów. Ocena twórczości. Rysy krytycznej oceny.

Podpis: L.S.W.

Syrokomla jako tłumacz poezji polsko-łacińskiej. Znaczenie tłumaczeń poezji Klonowicza dokonanych przez Syrokomlę.

autor
 Ludwik Szczerbowicz-Wieczór (L. S. W.)

podtytuł
 II. Sebastian Fabian Klonowicz
 III. Elżbieta Drużbacka

kwalifikacja
 dzieło krytyczne

gatunek literacki
 studium historycznoliterackie

dzieła omawiane 19

Roksolanki (dzieło)

Zwycięstwo Bogów (dzieło)

Flis (dzieło)

Worek Judaszów (dzieło)

Roxolania (dzieło)

Gorais (dzieło)

Opisanie czterech pór roku / Opisanie czterech części roku (dzieło)

Pochwała lasów i miłego w nich na osobności życia w stanie pasterskim od pewnej pasterki (dzieło)

Na kompanię franc-massonów dla kwalerów i na kompanię de Mops dla dam (dzieło)

Skarni kilka i dam wspólnej kompanii herbarczy dla

Tryb administratora